

Homília pri stretnutí s kňazmi dôchodcami
Sviatok narodenia Panny Márie, Tvrdošín, 8. septembra 2026

Milí bratia kňazi, som rád, že sa dnes stretávame pri oltári. Keď sa človek obzrie späť na svoj kňazský život, vidí za sebou množstvo miest, ľudí a udalostí. Farnosť, do ktorej prišiel ako mladý kaplán. Prvé krsty, sobáše a pohreby. Hodiny v spovednici. Ľudí, ktorých sprevádzal v radoosti aj v bolesti. Kostoly, ktoré opravoval, deti, ktoré učil, chorých, ktorých navštevoval. A predovšetkým nespočetné množstvo svätých omší, pri ktorých stál pri oltári a vyslovoval Kristove slová: „Toto je moje telo... Toto je moja krv.“

Roky však plynú a život kňaza sa mení. Príde chvíľa, keď odovzdá farnosť mladšiemu spolubratovi. Už nemusí riešiť všetko, čo kedysi vyplňalo jeho deň. Niektorí z vás však naďalej veľmi ochotne pomáhate vo farnostiach, zastupujete, spovedáte, slávite sväté omše. A som vám za to veľmi vďačný. Iným už vek alebo sily nedovoľujú robiť to, čo kedysi. A práve tu môže človeku napadnúť otázka: Akú hodnotu má moja služba teraz? Som ešte potrebný? Môžem ešte niečo dať Cirkvi, keď už nemám zodpovednosť za farnosť ako kedysi?

Dnešné Božie slovo dáva na túto otázku veľmi zaujímavú odpoveď. Nie cez veľké mesto, nie cez významného človeka, nie cez miesto, ktoré by bolo v centre pozornosti. Prorok Micheáš ukáže na malý Betlehem a povie: „A ty, Betlehem Efrata, primalý si medzi judskými rodmi, z teba mi vyjde ten, ktorý má vládnuť v Izraeli.“ To je zvláštna Božia logika. Človek by si vybral Jeruzalem. Boh si vyberá Betlehem. Človek sa pozerá na veľkosť, postavenie, výkon a viditeľnosť. Boh sa pozerá inak. Práve z toho, čo sa zdá malé, môže nechať vzísť niečo veľké.

A nie je náhoda, že toto slovo počúvame práve dnes, keď slávime sviatok Narodenia Panny Márie. Ani jej narodenie nebolo udalosťou, o ktorej by vtedy hovoril svet. Narodilo sa dievča v obyčajnej rodine. Nikto netušil, čo Boh pripravuje. Nebolo počuť anjelov ako v Betleheme, neprišli mudrci ani pastieri. A predsa Boh už konal. V tichosti pripravoval ženu, cez ktorú príde na svet jeho Syn. Možno je to jedna z najkrajších vecí, ktoré nám dnešný sviatok pripomína: Božie dielo nemusí byť hlučné, aby bolo veľké. Nemusí byť viditeľné, aby bolo plodné. A človek nemusí stáť v centre, aby bol v centre Božieho plánu.

Bratia, že toto slovo môžeme dnes prijať aj veľmi osobne. Kňazský život má rozličné obdobia. Boli roky, keď ste boli v centre diania svojich farností. Telefón zvonil od rána do večera, ľudia čakali, bolo treba rozhodovať, organizovať, stavať, opravovať, kázať, spovedať, pochovávať. Dnes je rytmus života možno iný. Ale menší priestor neznamená menšiu hodnotu. Menej činnosti neznamená menej kňazstva. Kňazstvo sa totiž neodovzdáva spolu s kľúčmi od farského úradu.

A možno práve vtedy, keď už človek nemusí toľko robiť, môže ešte hlbšie byť kňazom. Byť mužom modlitby. Byť človekom Eucharistie. Niest' pred Pána ľudí, ktorých počas desaťročí stretol. Modliť sa za mladších spolubratov, za biskupa, za diecézu, za nové povolania. A keď to zdravie dovolí, stále podať ruku tam, kde je potrebná.

Preto dnes pri slove o malom Betleheme nechcem hovoriť o tom, čo už nemôžete robiť. Chcem vám predovšetkým povedať: ďakujem. Ďakujem vám nielen za to, čo ste urobili v minulosti, ale aj za to, čím ste pre našu diecézu dnes. Ďakujem za desaťročia vašej vernosti. Za všetky tie sväté omše, ktoré nikto nespočíta. Za hodiny v spovedniciach. Za krsty, sobáše a pohreby. Za katechézy, návštevy chorých, za opravené kostoly a fary, ale najmä za ľudí, ktorých ste priviedli bližšie ku Kristovi. Za chvíle, keď ste išli slúžiť unavení, keď ste možno sami niesli svoje starosti a predsa ste boli k dispozícii druhým. Mnohé z toho zostalo bez povšimnutia ľudí. Ale nič z toho nezostalo bez povšimnutia Boha.

Ďakujem vám aj za to, že mnohí z vás ani dnes nepovedali: „Ja som už skončil.“ Keď treba, prídete vypomôcť. Sadnete si do spovednice. Zastúpíte spolubrata. Slávite Eucharistiu. Navštívite chorého. Niekedy možno urobíte vec, o ktorej sa nikto ani nedozvie. A predovšetkým sa modlíte. Aj toto všetko je služba diecéze.

Chcem vám však povedať ešte jednu osobnú vec. Dnešný 8. september má pre mňa osobitný význam. Práve pred tromi rokmi, na sviatok Narodenia Panny Márie, pápež František oznámil moje menovanie za spišského biskupa. Preto sa dnes spolu s vami vraciam aj k začiatku svojej biskupskej služby. A po troch rokoch si ešte silnejšie uvedomujem jednu vec: **keď som prišiel ako biskup, neprišiel som na zelenú lúku.**

Ako biskup pôsobím v diecéze, ktorú celé generácie kňazov predtým mnou budovali svojou vierou, obetou a vernosťou. Prichádzam k ľuďom, ktorých ste vy krstili, učili modliť sa, pripravovali na sviatosti, sobášili a sprevádzali v ťažkých chvíľach. Prichádzam do farností, v ktorých ste zanechali kus svojho života. Ako biskup vstupujem na pôdu, ktorú ste celé desaťročia obrábali vy. A ak tam dnes niečo rastie, nie je to iba výsledok práce dnešného farára či dnešného biskupa. Je v tom aj vaša práca. Vaše rozhodnutia, vaše kázne, vaša trpezlivosť, vaše modlitby, vaše obety. Niekedy dokonca sejbá, ktorej úrodu ste sami už nevideli. Preto vás nevnímam iba ako kňazov, ktorí „kedysi slúžili“. **Vy patríte k dnešku Spišskej diecézy.** Ste súčasťou jej pamäti, jej skúsenosti a jej modlitby. A potrebujeme vás.

Potrebujeme aj vašu skúsenosť. Mladší kňaz sa môže veľa naučiť z kníh, zo štúdia, z kurzov. Ale niektoré veci sa človek naučí iba tým, že zostane verný Kristovi štyridsať, päťdesiat či šesťdesiat rokov, že prejde obdobiami radosti aj sklamaní, úspechu aj

nepochopenia a napriek tomu zostane pri oltári. Takáto vernosť sa nedá vyučovať prednáškou. Tá sa odovzdáva životom.

Potrebujem vás aj ja ako váš biskup. Potrebujem vašu modlitbu. Potrebujem vašu skúsenosť. Často potrebujem aj vaše dobré a úprimné slovo. Pretože biskupská služba nie je príbeh jedného človeka. Je to služba, ktorú môžem niesť iba uprostred presbytéria a spolu s ním. Keď sa teda dnes obzerám na tri roky svojej biskupskej služby, nechcem ďakovať iba Bohu za to, že ma do tejto služby povolal. Chcem ďakovať aj za vás. Za to, že som v diecéze, ktorá mala a má kňazov, ktorí jej venovali svoj život.

Dnes, na sviatok Narodenia Panny Márie, sa teda všetci môžeme od nej učiť ešte jednej veci. Mária nepotrebovala byť v centre pozornosti. Potrebovala byť tam, kde ju chcel mať Boh. A zostala verná. Od Nazareta až po Kalváriu, od Betlehema až po Večeradlo. Možno je to napokon aj najkrajšia definícia kňazského života: **byť tam, kde ma Boh chce mať, a zostať mu verný.** V mladosti s energiou mladého kaplána. Neskôr so zodpovednosťou farára. A v starobe možno viac v tichu, v modlitbe, pri oltári, v spovednici alebo jednoducho v ochote byť nablízku.

Služba sa mení. Sily sa menia. Úlohy sa menia. **Ale povolanie zostáva.** Preto vám dnes zo srdca hovorím: ďakujem za vašu službu, ďakujem za vašu vernosť a ďakujem za váš príklad. Ďakujem za minulosť, ktorú ste pomáhali budovať, ale rovnako vám ďakujem za vašu dnešnú prítomnosť medzi nami.

Prosím vás: naďalej sprevádzajte našu diecézu svojou modlitbou. Modlite sa za našich veriacich, za rodiny, za mladých, za nové kňazské povolania, za svojich mladších spolubratov. A modlite sa, prosím, aj za mňa, aby som službu, ktorá mi bola pred tromi rokmi zverená, konal verne, múdro a s láskou k ľuďom tejto diecézy.

Panna Mária, ktorej narodenie dnes s radosťou slávime, nech nás všetkých učí tej jednoduchej a zároveň veľkej veci: **zostať verní Bohu v každom období svojho života. Amen.**